

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก

People Participation In Democratic System At Tak Province

ณรงค์ พึ่งพานิช* ภิกพ วังเงิน* อติพร เกิดเรือง*

Narong Puengpanit* Piphop Wachangneon* Atiporn Kerduang*

สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และธรรมาภิบาลมหาวิทยาลัยชินวัตร*

The Institute of Public Administration and Governance Shinawatra University*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตากที่จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ หน่วยวิเคราะห์คือ ประชาชนในจังหวัดตากที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 400 ราย สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนแบบมาตรฐาน ค่าสถิติ ที - เทส เอฟ - เทส ค่าสถิติเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1.ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยสูง 2. ปัจจัยความเสมอภาคทางสังคมและทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ปัจจัยการให้รางวัล 3. เพศที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก ไม่แตกต่างกัน ส่วน อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก แตกต่างกัน 4.ทุกพฤติกรรมทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 0.01

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมือง, ระบบประชาธิปไตย

Abstract

The objectives of this research were to study the People participation in democratic system at Tak province. Comparative study the People participation in democratic system at Tak province classified by personal factors and to investigate the affecting factors between Political Participation in Democracy and the Effecting factors in democratic Political Participation of the people in Tak province. This research is the quantitative research that uses the population of 400 people who are upper from 18 years old. The statistics which are used in the research including Percentage, Frequency and Mean, Standard Deviation, T-test F-test, Pearson's Correlation

Product Moment. The research found that (1) The level of democratic political participation is at the 'Middel' level in overview and the examination in many sides found out the voting is at the 'high' level. (2) Factors of society and politics is the highest, and the second is the giving-reward factor. (3) The different sexual status in overview effects to the democratic political participation in Tak is indifferent., but age, level of study, income , and occupation are different. (4) All political behavior correlated with political participation at Tak province. At the confidence level of 0.1.

Keyword: Participation; democratic system;

บทนำ

ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยเห็นการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ของประชาชน รัฐธรรมนูญแต่ละฉบับบัญญัติไว้ว่าประชาชนจะมีส่วนร่วมทางการเมืองประเด็นใดได้บ้าง ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบทางการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตยสังคมใดจะมีความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำพิจารณาได้จากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนสังคมใดที่ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงย่อมมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงในทางตรงข้ามสังคมใดประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำแสดงว่าสังคมนั้นมีระดับความเป็นประชาธิปไตยต่ำกล่าวได้ว่าหัวใจสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ การมีส่วนร่วมในการปกครองของพลเมือง ซึ่งนอกจากเป็นการสะท้อนการยืนยันในสิทธิเสรีภาพของสมาชิกในสังคมแล้ว ยังเป็นการยืนยันถึงความเสมอภาคของสมาชิกของสังคมอีกด้วย ซึ่งในส่วนของการบวนการทางการเมืองนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองแท้จริงคือการแสดงออกซึ่งกิจกรรม

ทางการเมืองของบุคคลในสังคมกิจกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับองค์กรทางการเมืองรวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐบาลการแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองเหล่านี้คือกระบวนการทางการเมืองซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ประชาชนต้องการการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลและองค์ประกอบทางการเมืองที่ครอบคลุมระบบปฏิสัมพันธ์ (interaction system) ทางเมืองทั้งหมดจะทำให้เข้าใจบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลและองค์กรทางการเมืองได้ชัดเจนยิ่งขึ้นดังนั้นการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในฐานะเป็นกระบวนการทางการเมือง (political process) จึงเกี่ยวข้องและสัมพันธ์โดยตรงกับกระบวนการอบรมกล่อมเกลาเรียนรู้ทางการเมือง (political socialization) ซึ่งจะส่งผลต่อความเชื่อและพฤติกรรมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลในแต่ละสังคมที่เรียกว่า วัฒนธรรมทางการเมือง (political culture) (ลิขิต ธีรเวคิน, 2543) จากที่กล่าวมาข้างต้นในทางปฏิบัติประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการปกครองแบบประชาธิปไตย ตลอดจนกระบวนการทางการเมือง ประกอบกับประชาชนไม่มีความรู้และเข้าใจระบบรัฐสภาซึ่งทำหน้าที่

ทางด้านนิติบัญญัติ ซึ่งปัญหาที่วิจารณ์กันมากในปัจจุบันคือนักการเมืองจำนวนไม่น้อยมาจากนักธุรกิจ พ่อค้าที่เข้ามาเล่นการเมืองเพื่อหวังผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง ทำให้ประชาชนไม่เข้าใจถึงคุณค่าและ ไม่มีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองของประเทศเกินเลยต่อสิทธิและหน้าที่ ดังกล่าวในการเป็นพลเมือง จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยหลายประการที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง (วัชรภรณ์ โพธิ์สีดา, 2555) คือ ประการแรกวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนเป็นแบบเก่า มีลักษณะไม่สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยของตะวันตกบางอย่างกล่าวคือประชาชนส่วนใหญ่ด้อยพัฒนาไม่มีความกระตือรือร้นหรือสนใจกิจกรรมทางการเมืองและมักถือว่าการเมืองเป็นเรื่องของชนชั้นสูง ประการที่สองกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองมิได้มีบทบาทช่วยให้ประชาชนทั่วไปเกิดความสนใจรอบรู้และแสดงความคิดเห็นโต้แย้งสาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ประชาชนขาดประสบการณ์ทางการเมืองเนื่องจากระดับการศึกษาต่ำ ทำให้ไม่มีโอกาสแสดงบทบาทหรือมีส่วนร่วมทางการเมือง ประการที่สามปัญหาเศรษฐกิจ สังคมไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนหันมาสนใจกับเหตุการณ์ทางการเมืองมากนัก ประการที่สี่คนไทยชอบวิถีชีวิตตัวอย่างง่าย มักถือเอาความสะดวกสบายเป็นใหญ่ตลอดจนประชาชนส่วนใหญ่ขาดความศรัทธาและไม่ผูกพันกับการเมืองเพราะผู้บริหารประเทศบางคนขาดความสามารถ ประการที่ห้าองค์กรทางการเมืองไม่เข้มแข็งพอที่จะเป็นหลักเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางการเมืองและพัฒนาทางการเมืองได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งพรรคการเมืองมิได้ทำหน้าที่พรรคการเมืองอย่างแท้จริงเพราะขาดความรู้ในการจัดองค์กรตลอดจนถูกปฏิวัติรัฐประหารบ่อยครั้งจนทำให้พรรค

การเมืองล้มลุกคลุกคลานตลอดมา (ชัยวัฒน์ รัฐขจร, 2555)

จากการที่รัฐบาลมีมติเห็นชอบให้มีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ หรือ Special Economic Zone (SEZ) ระยะแรก ได้แก่ แม่สอด/ตาก โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อดึงดูด FDI, สร้างงาน, กระจายความเจริญสู่ท้องถิ่นเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ, จัดระเบียบบริเวณชายแดน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รองรับการค้าเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2015 รวมทั้งเพื่อแก้ปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรและแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเข้ามายังพื้นที่ตอนในของประเทศ ซึ่งพื้นที่เป้าหมายดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพและความพร้อมทั้งในแง่ความได้เปรียบด้านตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ มีฐานการผลิตที่ค่อนข้างโดดเด่น มีความพร้อมในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานและแรงงาน ไม่มีภัยพิบัติรุนแรง และไม่มีปัญหาด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ ซึ่งอีไอซี ประเมินพื้นที่ที่น่าร่องซึ่งมีความน่าสนใจ และมีศักยภาพในการพัฒนาและขับเคลื่อนให้เติบโตเป็น SEZ ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ คือ แม่สอด เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่จัดได้ว่ามีความพร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐานมากกว่าพื้นที่อื่นๆ รวมทั้งยังมีฐานการผลิตในอุตสาหกรรมและการค้ารองรับอยู่แล้ว โดยพื้นที่ดังกล่าวนี้มีมูลค่าการค้าชายแดน (border trade) รวมกันสูงถึงเกือบ 6 แสนล้านบาทต่อปี หรือคิดเป็นสัดส่วนราว 65% ของมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมดของไทย โดย "แม่สอด" จัดได้ว่ามีความพร้อมมากที่สุดในการจัดตั้งเป็น SEZ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นหลัก, ธุรกิจคลังสินค้า, ศูนย์กระจายสินค้า และบริการด้านโลจิสติกส์ เนื่องจากมีการทำการศึกษา สำรวจพื้นที่ และเตรียมความพร้อมในเรื่องดังกล่าวมานานแล้ว อีกทั้งยังเป็น

ประตูหน้าด่านที่สำคัญในการเชื่อมโยงการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเข้าสู่กรุงย่างกุ้ง และยังสามารถเชื่อมโยงด้านการผลิตโดยตรงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีที่ตั้งอยู่ห่างออกไปเพียงประมาณ 10 กิโลเมตรเท่านั้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ช่วยส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาและขับเคลื่อนให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษคู่ขนานร่วมกันในอนาคตเพื่อสร้างความเข้มแข็งในด้านการค้าการลงทุนระหว่างไทยและเมียนมาร์อีกด้วย ในส่วนของแรงงาน แม่สอดมีความพร้อมในเรื่องแรงงานต่างจากเมียนมาร์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานไร้ฝีมือที่พร้อมจะป้อนเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นหลัก (labor-intensive industry) เช่น สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องหนัง นอกจากนี้ ด้วยความได้เปรียบในด้านภูมิศาสตร์ในฐานะประตูฝั่งตะวันตกของไทยบนระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก หรือ East West Economic Corridor (EWEC) พื้นที่บริเวณนี้จึงมีศักยภาพในการพัฒนาและใช้ประโยชน์เพื่อจัดตั้งเป็นคลังสินค้า ศูนย์กระจายสินค้า และให้บริการด้านโลจิสติกส์ ซึ่ง อีไอซี มองว่าเป็นธุรกิจที่มีความน่าสนใจและมีศักยภาพในการเติบโตได้อีกมากในอนาคต

คำถามการวิจัย

1. มีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก
2. มีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตากที่จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

3. มีความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตากที่จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก

สมมติฐานการวิจัย

- 1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก มีความแตกต่างจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล
- 2) ปัจจัยที่แตกต่างมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตากที่แตกต่างกันเมื่อมีการจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล
- 3) พฤติกรรมทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ได้ทราบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเป็นแนวทางการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

3. ได้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเพื่อเป็นแนวทางการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยอาศัยเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (สุจิตรา บุญยรัตพันธ์, 2549) จากการเก็บข้อมูลเพียงครั้งเดียว โดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมุติฐาน และหาข้อมูลจากการศึกษาประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา (Population) และการสุ่มตัวอย่าง (Sampling) ในการวิจัยนี้มีการกำหนดขอบเขตไว้โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในจังหวัดตาก จำนวน 539,553 คน ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป (ข้อมูลสถิติจำนวนประชากร, 2559) โดยใช้วิธีการคำนวณ หาขนาดของกลุ่มประชากรของยามาเน่ (Yamane, 1967, อ้างถึงใน สุจิตรา บุญยรัตพันธ์, 2549). ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นขั้นตอนสำคัญอีก

ขั้นตอนหนึ่งที่ผู้วิจัยจะต้องพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความเที่ยงตรง (Validity) และมีความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยนำตัวแปรที่พัฒนามาจากการอภิปรายวิเคราะห์ (Theoretical Framework) มากำหนดหาตัวชี้วัด แล้วสร้างเป็นข้อคำถามโดยที่ผู้วิจัยจะใช้การสร้างมาตราวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's scale) ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม เป็นขั้นตอนที่กำหนดตัวชี้วัด (Indicator) ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในการวิจัย ตามข้อมูลและแนวคิดที่ได้จากการศึกษา ตามข้อ 1 และข้อ 2 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล เป็นการสร้างตัวชี้วัดในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ โดยแบบสอบถามในตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ

1.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรอิสระ เป็นการสร้างตัวชี้วัดในการศึกษาถึงพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย หรือตัวแปรตามว่าตัวแปรใดมีผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตากอยู่ในระดับใด ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ กำหนดให้มีอิสระ 4 ตัวแปร ดังนี้

- 1) ปัจจัยการเมืองระดับชาติ
- 2) ปัจจัยการอำนวยความสะดวก
- 3) ปัจจัยความเสมอภาคทางสังคมและ

ทางการเมือง

- 4) ปัจจัยสิ่งจูงใจ

1.3 แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรตาม ในการวิจัยครั้งนี้ คือปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

ร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดตาก ซึ่งตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดตาก กำหนดให้รูปแบบของการประเมินเป็นแบบร้อยละ เทียบเคียงกับมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert scale) โดยการให้ประเมินการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดตาก โดยตัวแปรตามที่สำคัญที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 1) การใช้สิทธิเลือกตั้ง
- 2) การชักจูงให้ผู้อื่นเลือกตั้งที่ตนสนับสนุน
- 3) การติดแผ่นสติ๊กเกอร์สนับสนุนพรรคการเมือง

การเมือง

- 4) การบริจาคเงินให้พรรคการเมือง
- 5) การเข้าร่วมรณรงค์กับพรรคการเมือง

ผู้วิจัย จะใช้สถิติการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของ ครอนบาค (Cronbach's coefficient) สำหรับวิเคราะห์ข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับคะแนนรวมโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งผลวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมทั้งหมดมีค่าสูงกว่า 0.8

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยสูง
2. การวิเคราะห์ปัจจัยกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก พบว่า ปัจจัยความเสมอภาคทางสังคมและทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ปัจจัยการให้รางวัล
3. การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ในระบบประชาธิปไตยจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลพบว่า เพศที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก ไม่แตกต่างกัน ส่วน อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก ที่แตกต่างกัน

4. ทุกพฤติกรรมทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับความเชื่อมั่น 0.01

การยืนยันผลการค้นพบจากการตั้งสมมติฐานการวิจัย

การยืนยันผลการค้นพบสำหรับการวิจัยจะอธิบายโดยสรุปในแต่ละประเด็นตามสมมติฐานหลักของการวิจัยที่ได้นำเสนอไว้แล้วจากบทที่ 1 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก มีมากน้อยเพียงใดผลการค้นพบยืนยันตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ กล่าวคือ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ในรายด้าน พบว่า ปัจจัยความเสมอภาคทางสังคมและทางการเมือง มีระดับสูงสุด รองลงมาคือ ปัจจัยสิ่งจูงใจ

สมมติฐานที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดที่จำแนกตามลักษณะบุคคล ที่แตกต่างกัน

ผลการค้นพบยืนยันตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ กล่าวคือ เพศที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก ไม่

แตกต่างกัน ในส่วนอายุ ระดับการศึกษา รายได้ และ อาชีพ ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระบอบประชาชนในจังหวัดตาก แตกต่างกัน

สมมุติฐานที่ 3 พฤติกรรมทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก

ผลการค้นพบยืนยันตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ กล่าวคือ พฤติกรรมทางการเมืองมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อถือ .01

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาสรุปเพื่ออภิปราย ผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยสูง ตามลำดับ ในรายด้าน พบว่า การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก น่าจะเป็นเพราะ ประชาชนมีความรู้ และมีความเข้าใจ ในเรื่องการเมือง ตลอดจนการได้รับ คำแนะนำ และข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ จรัล จงสวัสดิ์ (2533) ที่ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยของจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า การไปใช้ สิทธิเลือกตั้ง การติดแผ่นสติ๊กเกอร์สนับสนุนพรรค การเมืองส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก น่าจะเป็นเพราะ ประชาชนมีความรู้และ มีความเข้าใจในทางการเมือง และได้รับข้อมูลสารที่เป็น

ประโยชน์ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งสอดคล้อง งานวิจัย ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ จรัล จงสวัสดิ์ (2533) ที่ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยของ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การติดแผ่นสติ๊กเกอร์สนับสนุนพรรคการเมือง ส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับ มาก รองลงไป คือ การบริจาคเงินให้พรรคการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง น่าจะเป็นเพราะ ประชาชนมีความรู้และความเข้าใจเรื่องการเมือง จึงมีความสนใจที่จะสนับสนุนให้พรรค ที่ต้องรับผิดชอบต่อคะแนนเสียง ที่ได้รับจากประชาชน เพื่อกำหนดนโยบายสาธารณะ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยการกระทำนั้นมุ่ง ประสงค์ที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจกำหนดนโยบาย รวมทั้งการบริหารการปกครองในระดับชาติ ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัย พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2526) ที่ ศึกษาเรื่อง การเมืองของไทย พบว่า การบริจาคเงินให้ พรรคการเมือง การเข้าร่วมรณรงค์กับพรรคการเมือง การชักจูงให้ผู้อื่นเลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุน มีผลให้ พรรคการเมืองมีความรับผิดชอบในการทำงาน อยู่ใน ระดับปานกลาง การเข้าร่วมรณรงค์กับพรรคการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุน่าจะเป็นเพราะ ประชาชน มีความรู้และมีความเข้าใจในทางการเมือง และได้รับ ข้อมูลสารที่เป็นประโยชน์ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2526) ที่ศึกษาเรื่อง การเมืองของไทย พบว่า การ บริจาคเงินให้พรรคการเมือง การเข้าร่วมรณรงค์กับ พรรคการเมือง การชักจูงให้ผู้อื่นเลือกตั้งผู้ที่ตน สนับสนุน มีผลให้พรรคการเมืองมีความรับผิดชอบใน การทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง การชักจูงให้ผู้อื่น เลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุน อยู่ในระดับปานกลาง น่าจะ

เป็นเพราะ ประชาชนมีความรู้และมีความเข้าใจในทางการเมือง และได้รับข้อมูลสารที่เป็นประโยชน์ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2. ปัจจัยความความเสมอภาคทางสังคมและทางการเมือง อยู่ในระดับมาก น่าจะเป็นเพราะ ประชาชนมีความคุ้นเคยกับการเลือกตั้ง ซึ่งเห็นว่าการเลือกตั้งเป็นชีวิตทางการเมืองที่ขาดเสียไม่ได้พยายามสร้างให้การไปลงคะแนนเสียงเป็นนิสัยของประชาชน เมื่อถึงเวลาเลือกตั้งประชาชนก็จะไปเลือกตั้ง การจะสร้างให้เป็นนิสัยต้องจัดให้มีการเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ ถ้าการเลือกตั้งนาน ๆ ครั้งเป็นการลำบากที่จะให้ประชาชนมีความเคยชินกับการเลือกตั้ง สอดคล้องงานวิจัยของ อรุณี พัฒนผลสุขุม (2547) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตบึงกุ่ม พบว่า ปัจจัยความเสมอภาคทางสังคมและทางการเมือง ปัจจัยสิ่งจูงใจ มีผลทำให้ประชาชนออกมามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก รองลงมา คือ ปัจจัยสิ่งจูงใจ อยู่ในระดับมาก น่าจะเป็นเพราะ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ว่าตนเป็นเจ้าของท้องถิ่นมีสิทธิมีเสียงมีอำนาจที่จะจัดการกับโชคชะตาของท้องถิ่นได้ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันผูกพันและสนใจพัฒนาท้องถิ่นของตน ซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือขจัดความขัดแย้ง เกิดการประนีประนอม สอดคล้องงานวิจัยของ อรุณี พัฒนผลสุขุม (2547) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตบึงกุ่ม พบว่า ปัจจัยความเสมอภาคทางสังคมและทางการเมือง ปัจจัยสิ่งจูงใจ มีผลทำให้ประชาชนออกมามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก ปัจจัยการเมืองระดับชาติ อยู่ในระดับมาก น่าจะเป็นเพราะ ประชาชนมีความคุ้นเคยกับการเลือกตั้ง ซึ่งเห็นว่าการ

เลือกตั้งเป็นชีวิตทางการเมืองที่ขาดเสียไม่ได้พยายามสร้างให้การไปลงคะแนนเสียงเป็นนิสัยของประชาชน เมื่อถึงเวลาเลือกตั้งประชาชนก็จะไปเลือกตั้ง การจะสร้างให้เป็นนิสัยต้องจัดให้มีการเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ ถ้าการเลือกตั้งนาน ๆ ครั้งเป็นการลำบากที่จะให้ประชาชนมีความเคยชินกับการเลือกตั้ง สอดคล้องงานวิจัยของ อรุณี พัฒนผลสุขุม (2547) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตบึงกุ่ม พบว่า ปัจจัยการเมืองระดับชาติ มีผลทำให้ประชาชนออกมามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก และ ปัจจัยการอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก น่าจะเป็นเพราะ ประชาชนได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐในเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม ให้ความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและความกินดีอยู่ของประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กล้า ทองขาว ที่ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยการอำนวยความสะดวก มีส่วนทำให้การปฏิบัตินโยบายสาธารณะประสบความสำเร็จ อยู่ในระดับมาก

3. เพศที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาชนในจังหวัดตาก ไม่แตกต่างกัน ในรายด้าน พบว่า เพศที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก ในด้านปัจจัยความเสมอภาคทางสังคมและทางการเมือง ที่แตกต่างกัน และไม่พบความแตกต่าง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านปัจจัยการเมืองระดับชาติ ปัจจัยการอำนวยความสะดวก และปัจจัยสิ่งจูงใจ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันในการมีส่วนร่วมทางการเมือง จึงทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงไม่แตกต่าง

กันทั้งทางความคิดและการกระทำ สอดคล้องกับ สรวงสุดา พลเจริญ (2542) ที่ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย: ศึกษากรณีคนตาบอด พบว่า คนตาบอดที่เพศแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกัน โดยมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ในด้านปัจจัยความเสมอภาคทางสังคมและทางการเมือง แตกต่างกัน อายุที่แตกต่างกันโดยรวม มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของคนตาบอด ในจังหวัดตาก ที่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า อายุที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก แตกต่างกัน น่าจะเป็นเพราะประชาชนมีความรู้และมีความเข้าใจเรื่องการเมืองอย่างเท่าทัน สอดคล้องกับ คณิศ กลิ่นสุคนธ์ (2543) ได้ศึกษาเรื่องการเมืองของประชาชนในเทศบาล: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาล พ.ศ. 2543 ในจังหวัดชลบุรี พบว่า อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา มีผลทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลแตกต่างกัน ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก แตกต่างกัน น่าจะเป็นเพราะประชาชนมีความรู้และมีความเข้าใจเรื่องการเมืองอย่างเท่าทัน สอดคล้องกับ คณิศ กลิ่นสุคนธ์ (2543) ที่ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาล: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาล พ.ศ. 2543 ในจังหวัดชลบุรี พบว่า อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา มีผลทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลแตกต่างกัน รายได้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วม

ร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก แตกต่างกัน น่าจะเป็นเพราะประชาชนมีความรู้และมีความเข้าใจเรื่องการเมืองอย่างเท่าทัน สอดคล้องกับ สรวงสุดา พลเจริญ (2542) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย: ศึกษากรณีคนตาบอด พบว่า อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย แตกต่างกัน อาชีพที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของคนตาบอด ในจังหวัดตาก แตกต่างกัน น่าจะเป็นเพราะประชาชนมีความรู้และมีความเข้าใจเรื่องการเมืองอย่างเท่าทัน สอดคล้องกับ สรวงสุดา พลเจริญ (2542) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย: ศึกษากรณีคนตาบอด พบว่า อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย แตกต่างกัน

4. พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้ง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก น่าจะเป็นเพราะ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก จะสูงก็ต่อเมื่อประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะเพื่อเป็นการแสดงออกถึงการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ทำให้การเข้ามาแข่งขันทางการเมืองจะต้องแสดงความรู้ ความสามารถและการเป็นคนมีคุณธรรม เพื่อขอรับความไว้วางใจหรือขอฉันทานุมัติจากประชาชนให้เข้าไปดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับ อรุณี พัฒนผลสุขุม (2547) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน พบว่า

การใช้สิทธิเลือกตั้ง ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่ของ พลเมืองไทย ตามรัฐธรรมนูญ จึงแสดงออกในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย พฤติกรรมการชักจูงให้ผู้อื่นเลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก น่าจะเป็นเพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก จะสูงก็ต่อเมื่อประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนัก คุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะเพื่อเป็นการแสดงออกถึงการเป็นเจ้าของ อำนาจอธิปไตย ทำให้การเข้ามาแข่งขันทางการเมือง จะต้องแสดงความรู้ ความสามารถและการเป็นคนมี คุณธรรม เพื่อขอรับความไว้วางใจหรือขอฉันทานุมัติ จากประชาชนให้เข้าไปดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่ง ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับ อรุณี พัฒนผลสุขุม (2547) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน พบว่า การชักจูงให้ผู้อื่นเลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุน ส่งเสริมให้ประชาชน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่ของพลเมืองไทย ตามรัฐธรรมนูญ จึงแสดงออกในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย พฤติกรรมการติดแผ่นสติ๊กเกอร์สนับสนุนพรรคการเมือง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก น่าจะเป็นเพราะ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก จะสูงก็ต่อเมื่อประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนัก คุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะเพื่อเป็นการแสดงออกถึงการเป็นเจ้าของ อำนาจอธิปไตย ทำให้การเข้ามาแข่งขันทางการเมือง

จะต้องแสดงความรู้ ความสามารถและการเป็นคนมี คุณธรรม เพื่อขอรับความไว้วางใจหรือขอฉันทานุมัติ จากประชาชนให้เข้าไปดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งผลการวิจัยนี้ ใจสะอาดวิชัย ทิรัญพฤษ (2555) ที่ศึกษาเรื่อง การเสริมสร้างความเสมอภาคของบทบาทสตรี พบว่า พฤติกรรมการติดแผ่นสติ๊กเกอร์สนับสนุนพรรคการเมือง ส่งเสริมบทบาทของผู้หญิงและผู้ชาย ในการทำกิจกรรมถูกกำหนดด้วยมิติทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อพฤติกรรม ที่มีบทบาททั้งผู้ชายและผู้หญิง รวมถึงความสัมพันธ์ ของหญิงชายในบริบทของครอบครัวและชุมชน และ สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ อภิชาติ การิกานุจน์ (2534) ที่ศึกษาเรื่อง แบบแผนมาตรฐานวัดแบบกัตต์แมน พบว่า การติดแผ่นสติ๊กเกอร์ส่งเสริมให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองในฐานะของการปฏิสังสรรค์ ซึ่งเน้นความคิด ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม เป็นผู้ตระหนักตนในฐานะพลเมืองดี ซึ่งเกี่ยวกับการดำรงอยู่ของสังคม ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างบุคคลกับกลุ่ม สังคมและกระตุ้นให้มีการแสดงความคิดเห็นผ่าน สื่อมวลชน พฤติกรรมการบริจาคเงินให้พรรคการเมือง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก น่าจะเป็นเพราะ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก จะสูงก็ต่อเมื่อประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนัก คุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะเพื่อเป็นการแสดงออกถึงการเป็นเจ้าของ อำนาจอธิปไตย ทำให้การเข้ามาแข่งขันทางการเมือง จะต้องแสดงความรู้ ความสามารถและการเป็นคนมี คุณธรรม เพื่อขอรับความไว้วางใจหรือขอฉันทานุมัติ จากประชาชนให้เข้าไปดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับ อรุณี พัฒนผลสุขุม

(2547) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน พบว่า การบริจาคเงินให้กับพรรคการเมือง ส่งผลประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่ของพลเมืองไทย ตามรัฐธรรมนูญ จึงแสดงออกในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย พฤติกรรมการเข้าร่วมพรรคกับพรรคการเมือง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก น่าจะเป็นเพราะ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน จะสูงก็ต่อเมื่อประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะเพื่อเป็นการแสดงออกถึงการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ทำให้การเข้ามาแข่งขันทางการเมืองจะต้องแสดงความรู้ ความสามารถและการเป็นคนมีคุณธรรม เพื่อขอรับความไว้วางใจหรือขอฉันทานุมัติจากประชาชนให้เข้าไปดำรงตำแหน่งทางการเมือง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ อภิชาติ การิกายุจน์ (2534) ที่ศึกษาเรื่อง แบบแผนมาตรวัดแบบกัตต์แมน พบว่า การเข้าร่วมพรรคกับพรรคการเมือง ส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองในฐานะของการปฏิสังสรรค์ ซึ่งเน้นความคิดในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม เป็นผู้ตระหนักตนในฐานะพลเมืองดี ซึ่งเกี่ยวกับการดำรงอยู่ของสังคม ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างบุคคลกับกลุ่มสังคมและกระตุ้นให้มีการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อมวลชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. เสริมสร้างความตระหนักแก่ประชาชนถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงของการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการดำรงชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะเน้นสะท้อนให้เห็นประโยชน์และความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ทางการเมือง ตลอดจนผลกระทบความเสียหายร้ายแรงจากปัญหาการเมืองผ่านช่องทางการสื่อสารประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการผลิตสื่อทางละครโทรทัศน์ เนื้อหา เพลง หรือกิจกรรมต่าง ๆ ในการกล่อมเกลางานการเมืองผ่านสถาบันทางสังคมต่างๆ เพื่อถ่ายทอดแบบอย่างหรือแนวทางการปลูกฝังอบรมแบบประชาธิปไตยที่ถูกต้องเหมาะสมจนสามารถพัฒนาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันและสร้างเป็นรูปแบบทางการเมืองแบบประชาธิปไตยแก่ประชาชนได้

2. ควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยแบบทางตรงและแบบมีส่วนร่วม ด้วยการใช้ประโยชน์จากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารและโทรคมนาคมต่าง ๆ แก่ประชาชนในทุกระดับ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้สามารถต้านทานกับกระแสการเปลี่ยนแปลงในสังคมทุนนิยมแบบโลกาภิวัตน์อย่างเท่าทัน

3. สร้าง “เครือข่ายการสื่อสารทางการเมืองภาคประชาชน” ที่สามารถเป็นพื้นที่ประชาสังคมในการรวมพลังมวลชนให้สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาและปกป้องรักษาผลประโยชน์ของประเทศได้ อันจะสามารถป้องกันไม่ให้เกิดการคุกคามหรือครอบงำสื่อของภาครัฐและภาคเอกชน ที่มักใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการชี้นำสังคม รวมทั้งสามารถตรวจสอบสื่อมวลชนทุกแขนงให้พัฒนาจริยธรรมของบุคลากรด้านสื่อมวลชนให้มีจิตสำนึกสาธารณะและรับผิดชอบต่อสังคมด้วยเพื่อพัฒนาสู่การสื่อสารระบบเปิดที่โปร่งใสอย่างแท้จริง

4. เสริมสร้างให้มีกลไก หรือหน่วยงานอิสระหลัก ในการทำหน้าที่ประสานงานในทุกระดับตั้งแต่ชุมชน ท้องถิ่นในชนบทจนถึงระดับจังหวัด ภูมิภาค และระดับประเทศ เพื่อเน้นให้เกิดกระบวนการทำงานแบบแนวราบ ร่วมกับภาคีภาคประชาชนและองค์กรภาคประชาสังคม เช่น การมีสายตรงหรือเว็บไซต์

เฉพาะเพื่อร้องเรียนความเป็นธรรมและตรวจสอบภาคีรัฐโดยการเผยแพร่ผลการติดตามความก้าวหน้าในแต่ละประเด็นร่วมกันผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแพร่ภาพถ่ายทอดประจำในทุกหมู่บ้าน ตำบล อำเภอและทุกจังหวัดทั่วประเทศ

5. สร้าง “ตัวชี้วัดความตื่นตัวทางการเมือง” ในระบอบประชาธิปไตยแบบทางตรงและแบบมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม และนำไปสู่การวัดประเมินผลในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

อันเกิดจากกระบวนการเรียนรู้จากของชุมชน จะไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้จริงอย่างยั่งยืน หากไม่มีระบบงานและการรองรับ อันได้แก่แผนการทำงาน ทรัพยากรสนับสนุนให้ปฏิบัติงานได้ตามแผน ดังนั้นระบบการประเมินชุมชนเป็นสุข ควรจะมีกลไกและโครงสร้างอยู่ในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา การบริหารแผน และการประเมินผลแผนของชุมชนพื้นที่ เพื่อจัดให้มีหน่วยงานดำเนินงานที่สืบบทบาทชัดเจน

บรรณานุกรม

กล้า ทองขาว. (2555). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายสาธารณะไป

ปฏิบัติ: กรณีศึกษานโยบายรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ).

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ ฯ.

คณิศ กลิ่นสุคนธ์. (2543). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาล: ศึกษาเฉพาะกรณี

เทศบาลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาล พ.ศ.2554 ในจังหวัดชลบุรี. กรุงเทพฯ ฯ: (วิทยานิพนธ์

ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ ฯ.

ชัยวัฒน์ รัชชขจร. (2522). ความเข้าใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน:

ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมืองจังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรบัณฑิตปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ ฯ.

จรัญ จงสวัสดิ์. (2533). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบ

สุขาภิบาล: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างประชาชนในเขตสุขาภิบาลที่ประธานกรรมการสุขาภิบาลมาจากการ

เลือกตั้งและประธานกรรมการโดยตำแหน่ง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ ฯ.

ใจสะอาด หิรัญพฤษ. (2555). กลยุทธ์ในการเสริมสร้างความเสมอภาคของบทบาทหญิงชายในการ

พัฒนาท้องถิ่นทุรกันดารอีสานใต้. รายงานการวิจัย สถาบันวิจัยและการพัฒนา,

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จิตติญาธร ผ่องพันธ์. (2542). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทยในเขต

บางเขน. (ศิลปศาสตรบัณฑิตปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ ฯ.

ณรงค์ พึ่งพานิช. (2552). สภาพและความต้องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กอง

กำกับกร 3 กองบังคับการตำรวจปฏิบัติการพิเศษ กองบัญชาการตำรวจนครบาล. (ภาคนิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. กรุงเทพฯ ฯ.

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2526). **ข่าวสารการเมืองของคนไทย.** กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.

ลิขิต ธีรเวคิน. (2543). **การเมืองการปกครองไทย.**(พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วรเดช จันทรศร. (2555). **การนำนโยบายไปปฏิบัติ.**กรุงเทพฯ : กราฟิคฟอร์แมท (ไทยแลนด์).

วัชรภรณ์ โพธิ์สีดา. (2543). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา**

สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ. (ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์, กรุงเทพฯ ฯ.

ศราวุธ ศรีประเสริฐ. (2543). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลลำปลาย**

มาศ จังหวัดบุรีรัมย์. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ ฯ.

สรวงสุตา พูลเจริญ. (2542). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย: ศึกษากรณีคนตา**

บอด.(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ ฯ.

อภิชาติ การิกานุจน์. (2534). **การมีส่วนร่วมของประชาชน: ศึกษาแบบแผนตามมาตรฐานวัดแบบกัตต์**

แมน.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อรุณี พัฒนะผลสุขุม. (2547). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่**

อาศัยอยู่ในเขตบึงกุ่ม. (ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ ฯ.

Maslow, A. H. (1968). **Motivation and Personality.** (2nded). New York: Harper & Row PUBLICEHERS.

อ้างถึงใน ณรงค์ พึ่งพานิช. (2552). สภาพและความต้องการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของเจ้าหน้าที่
ตำรวจกองกำกับกร 3 กองบังคับการตำรวจปฏิบัติการพิเศษ กองบัญชาการตำรวจนครบาล.(ภาคนิพนธ์
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ ฯ.

Myron, Weiner. (1971). **Political Participation: Crisis of Political Process, In Crisis and**

Sequences in Political Development. L. Binder and Others, eds. Princeton: Princeton
University Press.อ้างถึงใน สมปอง รักษาธรรม.(2552). ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในพื้นที่
ภาคใต้กับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในประเทศไทย ช่วงปี พ.ศ.2549-2552
กรณีศึกษาเปรียบเทียบนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา 5 จังหวัดภาคใต้). (ปรัชญาดุษฎีนิพนธ์) มหาวิทยาลัย
เกริก. กรุงเทพฯ ฯ.

McNair, Brain. (2003). **An Introduction to Political Communication. 2nd edition. New York:**

Routledge. อ้างถึงใน วีรวัฒน์ เปรมประภา. (2554). การสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง:
ศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานการไฟฟ้านครหลวง. (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ ฯ.

Parry, Geraint (Ed.). (1972). **The Idea of Political Participation. In Participation in Politics.**

London: Manchester University Press. อ้างถึงใน นุชาวดี อิศรภักดี. (2555). การมีส่วนร่วมทางการเมืองกับความคิดประชาธิปไตย: กรณีศึกษาพนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ที่ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ ฯ.